

REDACȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Nr. de Duminică pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:

de 1 și 2 garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

STĂPÂNIREA

În state constituționale nu există stăpâni, ci guvernele sunt socotite numai ca o delegațiune a suveranității naționale. În Țeara Ungurească însă constituțiunea e o literă moartă și de aceea guvernele ce se succed stăpânesc în același chip: falsificând la început legea, iar mai târziu călcându-o față în față. Pentru că guvernele ungurești se consideră stăpâni, căror le este permis a face ori-și-ce, numai să se susțină la putere.

De aceea, Tisza Kálmán a stat la putere și a sevărșit atâtea fără-de-legi, încât însuși Ungurii erau se-și omoare cu pietri: a scăpat numai grație deșteptăciunii vizitiului care mâna căii...

Szapáry i-a călcat pe urme. Wekerle nu s'a lăsat nici el mai pe jos, iar cât despre baronul Bánffy, a în-trecut pe maistrii sei. El chiar dela început a pășit cu așa brutalitate, că a stîrnit adevărat vifor, atât în parlament cât și înafară de parlament.

Ear' d'atunci încoace o ducem ca sub cel mai asiatic regim.

„Ori încotro ne uităm — scrie un „ziar ungurese — întâlnim același tablou îngrozitor al organizării vieții noastre publice și sociale. Unii „jefue pe ceilalți, societatea este împărțită în două: stăpânitori și stăpânii cari se apără și se plâng în-înțea opiniei publice. Dreptatea o „are însă numai cel-ce deține puterea „ori știe să exercite influențe. Aceștia „apoi și știu să-și apere drepturile „lor: cu baionete și gloanțe“...

Așa, că de când ne guvernează Bánffy, statul maghiar nu e cu nimic mai pe jos de cât Turcii. Fișpanii se poartă mai rău de cât cei mai mizerabili satrapi din Asia, iar Kurzii sunt adevărați ingeri pe lângă gendarmeria noastră care împușcă „în numele legii“...

De vină sunt tot numai Ungurii.

De aceea, zadarnic contele Apponyi observă pasivitate în parlament, zadarnic Ugron caută să înșgebeze tot felul de ligi cu scop de a resturna guvernul, căci sistemul și pe viitor va fi același. El isvorăște din firea legilor ce cari Ungurii le-au făcut cu premeditare: să se întărească mai ales în fața naționalităților. Ne-au seos și ne-au oprit să intrăm în parlament, fișpanilor le-a asigurat aproape imunitate, ori ce ticăloșie ar săvârși; gendarmeria n'are nici o responsabilitate, iar miliția o poate avea la dispoziție până și cel mai imbecil notar.

Ear responsabilitatea parlamentară se zădărnicește prin atitudinea slugarnică a unei majorități aleasă prin varsări de sânge și cele mai criminale corupțiuni.

Noi, naționalitățile, le-am spus-o încă de mult, că legislatorii țării, *partidele lor politice*, au pornit pe o cale care va duce la *faliment parlamentar*.

În beția puterii n'au vrut să creadă însă, ci s'au năpustit cu toții asupra noastră, spunând că dușmănia către statul ungurese ne face să ne ridicăm în contra unor stări de lucruri, pe cari azi nu numai că le constată și ei, dar s'arată îngrijați de ele.

Statele în decadentă nu s'au mântuit însă nici-odată numai prin simpla constatare a răului ori prin lupta contra celor păcătoși, ci mai presus de toate se cere *chîpzuire* asupra felului cum să se curme și apoi să se lecuiască realul.

Înțelege-vor Ungurii, că singuri nu mai pot s'o ducă, că incapacitatea, de care s'a dat atâtea dovadă și multele imoralități, ce au eșit la iveală în era „constituționalismului“ ungurese, nu sunt de cât urmări naturale ale unui regim vițiat și corupt chiar din naștere?!

Dacă da, apoi elementele opoziționale nu se vor mărgini numai la sgo-mot și luptă contra guvernului, ci vor cere *schimbarea sistemului*.

Experiența din acest pătrar de veac dovedește, că sistemul actual nu se mai poate tolera.

Fără a se da țeara ei șiesi, ori-ce guvernare e imorală.

Naționalitățile constituiesc și ele statul ungar. Trebuie deci a li se da partea ce cu drept li se cuvine.

Altfel ori-ce opintire a partidelor maghiare de a mântui statul și a-i da cel puțin *aparența* unui stat civilizat, rămâne zadarnică și *falimentul cel mare este inevitabil*.

Un stat împărțit în două: în stăpânitori cruzi și în stăpâniți chinuiți, n'are înțeles să existe. El trebuie să cadă. O singură cestiune se mai poate discuta: dacă trebuie să cadă sub propriile păcate și neputință, ori cucerit de alte forțe.

Amenințări ungurești. Ziarele din Budapesta publică știrea, că episcopii maghiari au adresat deja Papei Memorandumul privitor la permisiunea de a se folosi limba maghiară ca limbă de liturgie. Ele spun că în *breve-ul* său, Sfântul Scaun n'a oprit limba maghiară, ci a atras numai atențiunea că singur Papa are dreptul de a introduce reforme în biserică.

Comunicatul acesta foile ungurești îl încheie cu următoarea amenințare.

„E și probabil, că în curând afacerea va fi rezolvată în chip mulțumitor și astfel „credincioșii gr. cat. maghiari „nu vor fi siliți să facă schizmă“.

Secretul epistolar și cel al telegramelor, în Ungaria nu mai există. A declarat-o însuși primul ministru, care interpelat fiind de deputatul Ra-

kovszky, a mărturisit în ședința de la 22 a Dietei, că telegramele și scrisorile ce a citit în parlament privitor la afacerile partidului poporal, „nu i-au parvenit pe cale cinstită“...

După §-ul 327 al codicelui penal, nepazirea secretului epistolar și abuzul cu acte oficioase se pedepsește cu 3 luni temniță și 1800 fl. amendă.

În Ungaria însă legea există numai pentru a pedepsi pe cei slabi.

Biourul partidului poporal anunță însă, că deși știe acest lucru, *deputații Blaskovits și Molnár, conducători ai biourului, vor începe acțiune judecătorească contra primului ministru abusiv*.

Vorba e, se vor găsi oare judecători atât de drepți, în cât să îndrăznească a condamna pe un înalt demnitar al Statului?

Fiume contra lui Bánffy. Baronul Bánffy, căruia cu atâtea dreptate i-a zis un deputat în parlament că e „országos hajdu kaplár“ (caporal de haiduci), voind să-și încerce norocul și cu Fiume, unde intenționa între alte „binefaceri“ liberale să introducă și poliția de stat, a pățit-o: reprezentanții orașului toți s'au rostit contra tuturor reformelor și la 21 e. Dárday trimisul guvernului, a trebuit să plece din Fiume fără să fi isprăvit ceva. Au vorbit contra proiectelor Luigi Ossainack, care a arătat toate abuzurile sevărșite deja și până acum de guvern; dr. Vio, șeful partidului autonomist, Stanislaus Dall'Asta, candidat de primar și la urmă earăși Ossainack care a spus: *Dacă „guvernul ungurese și mai pe departe tot așa „va trata cu orașul Fiume, va pune primele „pietre la fundamentul irredentismului Italie-„nilor din Fiume.“*

Corespondență din Budapesta

Desbaterile din Dietă. — Partidele politice ungurești. — Pasivitatea apponyistilor. — Partidul poporal. — Afacerea Majláth. —

Budapesta, 21 Ian. n. 1897.

În ședința de azi a parlamentului maghiar s'au început deja desbaterile speciale asupra bugetului, după-ce în ședința precedentă, discuția asupra bugetului s'a terminat, primindu-se proiectul guvernului, în general, ca basă a discuției speciale. Acum, când discuția s'a terminat și guvernul a secerat o foarte comoadă învingere, putem să facem nițică reprivire asupra „luptei“ opoziției împotriva guvernului și acestuia contra opoziției.

După constituirea Camerei, lumea agitată de furia alegerilor „constituționale“ și scărbîtită de „cinstea“ mijloacelor cu care guvernul „și-a înjghebat majoritatea, — se aștepta la o luptă neîmpăcată, pe moarte pe vieată, din partea tuturor partidelor opozante. Cei-ce așteptau însă furtunoase ședințe, unde deputați de talia lui Ugron și Apponyi s'aridice guvernului, cu vocea lor stentorică și acușele energice, piedeci dintre cele mai serioase, — s'au înșelat mult! Și-a făcut fiecare partid opozant declarația, prin care contestă legalitatea Camerei, pentru modul cum s'au făcut alegerile, precisându-și în general vederile și

programul, de care cu deosebire noul partid „poporal-catolic“ avea nevoie.

S'a început apoi discuția asupra proiectului de buget, chestie de încredere pentru guvern, care în toți anii a dat naștere la o conștiință și cu vehemență pornită luptă mai ales din partea Ugroniștilor și a partidului lui Apponyi. În acest an Ugroniștii — 7 la număr — rămași fără conducătorul lor dibaci și Apponyistii, împuținați și ei cum nici guvernul nu se aștepta să fie, vîzînd imoralitatea și cinismul guvernului, a cărui șef în plină Dietă a declarat că s'a folosit de *mituire*, (fapt oprit prin lege penală), căci și alte partide au făcut asemenea, — a hotărît *pasivitate în decursul întregii discuții al proiectului de buget*. În aceeași vreme însă Ugroniștii au pornit acțiune pentru programul lor înafară din parlament, agitând pentru idea lor în mijlocul populațiunii cu așa numita „liga poporului“ — *nép szövetség*; iar Apponyi, desilusionat cu desăvîrșire, se îndestulește cu lupta ziaristică prin foile „Budapesti Hírlap“, „Nemzeti Ujság“ și „Budapester Tageblatt“, ce-i stau la dispozițiune.

A rămas guvernul în față cu două partide: tabăra lui Kossuth Ferenc și partidul lui Zichy. Kossuthistii, se zice că-i fac singura opoziție.

Resar oratorii Kossuthistilor ca ciupercile după ploaie, care în bine studiate vorbiri, censurate mai întîiu de Kossuth și... știi... de Jeszenszky ori alt intim al lui Bánffy, înjură așa mai domol dar meru ca să nu se uite — guvernul și pe Bánffy; mai puțin dar mai vehement: quota, Viena și pe Luenger, stîrnind ilaritate în cei ce știu ce valoare au aceste înjurături stabilite reciproc și pentru care cel înjurat n'are motiv să se supere. Opoziție serioasă ti face guvernului partidul poporal: partid care în campania electorală a intrat cu șirurile mai mult și mai bine organizate dar a primit și cele mai teribile lovituri.

Partid conservator, protegiat de anumite cercuri din Viena, este aplicat să voteze ridicarea *quotei* și toate spesele gospodăriei statului în interesul dualismului; deaceia nu și primit proiectul de buget; — totuși în ultimul moment, în fața votării au părăsit sala ședinții după ce au atăcat guvernul plan și în cel mai serios mod, la tot ce însă cu mai mult succes ca celelalte partide.

Guvernul dintre *mititeii* lui orator — căci cei cu glagoria și activitate în trecut s'ant nemulțumiți cu cursul afacerilor — a asmuțat pe mai mulți asupra partidului poporal, fără să facă efect. Și numai în ultimul moment s'a gândit la un atac mai vehement, folosindu-se de canonicul aspirant la episcopia din Pecs, Komlossy, care în numele catolicilor să-i atace. În focul discuției antisemitul de odinioară a ajuns să-ia în apărare pe jidani, căci „după Széchenyi — zise el — așa de puțini sîntem noi, Ungurii, în cât și patricidului trebuie să-i iertăm“. Atacul, ce cu mai mult succes le îndreptat părintele Komlossy și care e unica armă și a guvernului e: *tovărășirea cu naționalități*, temă de atâtea-ori folosită în cât nici la șovinisti nu prea prinde. Guvernul deci să simte foarte comod, în afacerile lui nu-l conturbă nimenea, cel puțin nu așa în cât să-l geneze prea mult. Și totuși zilele nu-i curg în deplină liniște: e boală în organismul intern! Tiszaiștii, Wekerle, Csáky, Szilágyi, și cei-l'alti s'ant vechii nemulțumiți

și în astfel de împrejurări, la ridicarea quotei cum 40 deputați guvernamentali votează pe față *contra guvernului*: sunt cei din comisia veche a quotei, în frunte cu Falk, Dr. Hegedüs, ș. a. cari în 2 răspunsuri au respins punctul de vedere al comisiei austriace relativ la ridicarea quotei.

O altă încercătură în care a ajuns guvernul sau cel puțin 2 ministri: Jósika și Wlassits și afacerea Majláth. Conte Majláth, fiul fostului jude al țerii, protegiat de Curte și zice-se tocmai de Maiestatea Sa, după ce i s'a adus mai înainte la cunoștință și s'a învoit și el, a fost numit episcop coadjutor lângă episcopul bolnav din Alba-Lulia. Abia a apărut însă numirea în foaia oficială, iscălită de Maiestatea Sa, contele Majláth se prezintă ministrului Wlassits și *refuză numirea Maiestății Sale*, pe motiv, că ministrul l-a înșelat, spunând că îl numește „cum jure successionis”, cu dreptul de urmaș, pe când în actul de numire e numit simplu coadjutor interinim. Fiind în joc numele Maiestății Sale, afacerea devine serioasă și pentru Wlassits și Jósika îngrijitoare chiar. De altfel foile maghiare spun, că baronul Jósika renunță la portofoliu; „Magyarország” de azi aduce în legătură strinsă renunțarea ministrului cu afacerea Majláth.

Din Bucovina.

Cernăuți, 20 Ianuarie 1897.

Cine n'a cunoscut Bucovina decât cu trei patru ani în urmă, va fi uimit de progresul repede pe care l-a făcut această provincie românească pe terenul deșteptării și a consolidării mișcării naționale. În mijlocul Românilor bucovineni s'au trezit talente și energii, care ne lasă să sperăm mult pentru viitorul cel mai apropiat. În momentele aceaste încep deja a se pune la orăncă zile discuțiile, conferențele (și toate câte le obicinuește rutina politică) pentru alegerile la cameră. Până acum Români din Bucovina au fost reprezentați prin patru deputați în Reichsrathul din Viena. Nou creată curie a cincea le dă dreptul la un al cincilea mandat, pe care probabil îl vor și dobândi. Aceasta pare a fi sigur și nici nu se discută. Mai vie e totuși controversa asupra chestiei personale. Cine vor fi deputații aleși în noul Reichsrath? În opinia publică își fac cursul felurite combinații! Comitetul „Concordiei” face, dar' cu atât mai intensiv să discute chestia în convențiile private ale matadorilor noștri. Dorința generală e, că deputații vechi să rămână. Adevărat, că încon-

Prin vitriol.

I.

Învețat de mic cu izbânzile ușoare, pe care i-le hotărâ mai mult influența politică a tatălui, de cât hârnicia lui, Costel trecu în gimnaziu, deja cu idei mari de sine.

Aci însă întâlni potrivnici serioși, băieți săraci cari își puneau nădejdea viitorului în munca cu temei.

Acesta îl făcu pe Costel să stie a uri, să se prefacă prieten celor silitori pentru a-i îndepărta de la sirguinta lor, să se folosească întru câțva de dinșii, acolo unde se putea pentru a-i ajunge măcar, dacă nu a-i și întreze.

Lipsa unei priceperi firești, răsfățaturile d'acasă, conștiința neputinței sale de-a fi hârnice, închipuirea că e foarte deștept, dar că nu credea să-și de-a atât de mare osteneală pentru un fleac de învățatură; credința că prin averea lui tată-seu, cât și prin legăturile de familie, o sa biruiască ori ce piedeci i-s'ar pune în cale, îl făcure ca an cu an trecând, să treacă și el cu gâsească prin apă fără să se ude.

Întâi la vârsta de optsprezece, nouăsprezece ani cu liceul terminat, ca vai de

deputatului *Lupul* sunt grave nemulțumiri. Acest bărbat cu vederile sale mărginite nu corespunde așteptărilor. Dar' se crede, că sprijinită, cum e, de guvern, poziția sa e sigură mai ales, că nu se iveaue nici un contra-candidat serios. Reclama făcută în favorul (?) unui magistrat respectat din Câmpulung a fost mai mult o intrigă ziaristică, decât o candidatură serioasă. Magistratul, luat în combinație, nici nu se gândeste a contra-candida dlui *Lupul*. În consistoriul arhiepiscopesc există ceva supărare încontra meritatului deputat *Zurcan*, și să zice, că chiar mitropolitul ar fi dispus să sprijinească la noile alegeri, abandonând pe dl *Zurcan*, pe rău acreditatul archimandrit Calinescu.

Acest schimb ar revolta țara întreaga. *Zurcan* e om cu merite și experiență parlamentară, om, care nu mai are ambiții hierarhice. *Calinescu*, după renumele ce-l are, e tocmai contrariul. Mai are defectul a fi în cler persoana cea mai displicentă. Nu putem crede că mitropolitul *Cimperovici* va favoriza acest schimb, care numai în detrimentul bisericii poate fi. Constatăm, că simpatiile opiniei publice se află în partea deputatului *Zurcan* și nu ne îndoim, că și prelații din consistoriu vor ține cont de această împrejurare importantă. Dacă ar cădea *Zurcan*, partidul român din Bucovina ar trebui să pună doliu. Alegerea deputaților baron *Eudoxiu Hurmuzaki* și a baronului *Georges Wassilco* e prea sigură. Nețigăduit ambii se bucură de cea mai înaltă stimă, deși puterile lor parlamentare nu sunt remarcabile.

Pentru curia a cincea, cea nouă înființată, încă nu există candidați oficioși puși. Se vorbește însă mult și pretutindenea, să făurise combinații și versiuni de azi pe mâine. La unele locuri se susține, că partidul român va pune candidatura sau a dlui *Iancu cavaler de Flondor* sau a dlui *Dr. George Popovici*. Se crede însă, că în curia candidatură domnului *George Popovici*, va rosti baronul *Maslata* și domnul *Iancu de Voleinsch* un vot decisiv. În curia dlui *Iancu cav. de Flondor* va găsi multă rezistență pasivă. Din alte părți să sunește, că nici dl *Flondor* nici dl *Popovici* nu sunt dispuși să intre în parlament. Alte candidaturi de ceva greutate, nici nu se discută, dar e sigur, că mâine sau poimâine se vor ivi versiuni noi. Toată lumea e atentă. Aceasta e un semn bun. Să sperăm, că va succede a introduce în grupul deputaților bucovineni un element tînăr, energie și inteligent prin alegerea ce are să se facă în curia a cincea.

Ultimele alegeri au dovedit, că tărâniștea noastră începe a lua parte foarte activă. Votul ei va trebui băgat în seamă și la nominarea candidaturii mai ales în curia cea

el; cunoscînd mahalalele pe degete, cunoscînd de toate florile respântiilor; în legătură cu multe rable șterse care pentru dînsul se puteau schimba în hârtii de-ale Băncii Naționale.

În urma unei nenorociri ce dăduse peste familia lui, din care pricină familia rămasese, bănește, redusă la strictul necesar, Costel Gefescu în loc de a se deștepta pentru munca cunștită care înalță pe om, se lăsă să fie ridicat de-o bogătașă bătrână și dus la Paris.

În imensul oraș, Costel căută și găsi numai destrăbălarea.

Bogătașa d-na Brăndescu însă fugise de odii Bucureștilor ca să se poată bucura de tinerețea lui, fără împărțeală.

Pe cât de îndrăgostită de Costel, pe atât de geloasă și de practică tot-odată, începu a-i scădea mijloacele bănești, pentru a 'și-l ține apropiat.

Costel nu înțelegea însă jertfa ce făcea cu tineretea lui, în felul acesta.

Își luase sborul în lumea care petrece: se făcuse a fi prețuit de ștreață și înlesitul de prețuit de întreținutele luxoase ale milionarilor; își luă cu totul sborul în cele de pe urmă, de lângă bătrânică lui, de care nu mai avea nevoie.

nouă. Bărbații, ce vor avea să fie aleși aici, ai poporului trebuie să fie cu toată căldura sufletului lor.

Minor.

Din lumea mare.

Tunuri noue.

În Germania oută lumea este preocupată de introducerea, în armata germană, a unor tunuri noue, cari trag cu o iuteală nemai văzută până acum în nici una din armatele de pe continent. Se zice că fabrica Krupp din Essen și luerează deja, zi și noapte, sub pretext însă că tunurile sînt comandate pentru Spania. Germanii vor în chipul acesta, să-și ducă în eroare pe Francezi, cari de altfel au primit și ei, în principiu, introducerea unui tun nou, numit Canet, care deasemeni trage cu o extraordinară iuteală.

Până să se facă însă aceste tunuri, 4000 la număr, vor trece ani de zile, așa că cel puțin până după expoziție, pacea pare a fi asigurată.

Boboteaza în România.

Despre srbarea Bobotezei ziarele din București aduc următoarele amănunte:

După oficierea unui serviciu divin în biserica Zlătari, în prezența înaltului cler și a preoților tuturor bisericilor din capitală, I. P. S. S. Mitropolitul Primat s'a transportat, cu tot aparatul de rigoare, în pavilionul de pe cheiul Dâmboviței, construit într'adins, de câțiva ani deja, pentru acest ceremonial.

Aci toți dnii miniștri, înaltul cler, primarii capitalei, și ofiterii tuturor regimentelor din garnizoană așteptau sosirea Suveranului și Principei moștenitor.

La ora 11 M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinand au părăsit Palatul Regal.

În capul cortegiului mergeau doi jandarmi călari, urmați de trăsura prefectului poliției și apoi între doue escadroane de jandarmi călari era trăsura de gală a curții, înhamată la Daumont.

Pe tot parcursul M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinand au fost salutați de mulțimea care staționa pe trotuare.

Cortegiul ajunse la pavilionul de pe cheiul Dâmboviței, unde dl. P. S. Aurelian,

Printr'o întâmplare își deschise drumul, ca român, în colonia românească.

Cu înfățișarea lui de altfel foarte însufletată de încredere, cu titlul de student serios la medicină, strecurându-și apoi soarta stărei foarte bună de-acasă, ajunse în scurt timp să fie prietenește primit.

Pân' acum gustase plăcerea amorului; acum îi trăsni prin gând să guste amorul curat, sprijinit pe zestrea foarte rotundă de vr'o jumătate de milion, a unei domnișoare, Elian.

Aceasta, cu familia, numai pentru vre-o două luni venită în Paris, începuse a se prinde în lațul cu îndemănare țesut de Costel injurul ei.

Intr'o zi însă Costel întâlni pe doamna care-l adusese la Paris, în chiar salonul hotelului unde locuia domnișoara.

Bătrâna Brăndescu știu să se stăpâniască; tînărul Gefescu nu mai puțin.

Bănuind însă că fosta amantă o să-i joace vr'un renghiu care să-i strice combinația într'un moment atât de apropiat de izbândă, și folosi de clipa când erau singuri în salon și veni lângă dînsa.

În loc însă de-a fi diplomat, o furie rău nemerită îl făcu să greșiască drumul. Costel vru s'o sperie pe bătrâna.

— Dacă mă denunți, cocoană, îi zise printre dinți, cu asprime și cu ochii aprinși

președintele consiliului și I. P. S. S. Mitropolitul Gheorghian, întâmpinată pe Suteran și pe Principele Moștenitor.

Înaltul Prelat oficiă apoi un serviciu religios, în urma căruia drapelele își luară locul în fruntea trupelor respective, iar musicile militare intonară rugăciunea. Trupele erau cu capul descoperit.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat înaintează apoi spre cheu și arunca în Dâmbovița o mică cruce de lemn. Vre-o patru indivizi, îmbrăcați, se aruncă în apă pentru a aduce conform obiceiului, crucea cu care se sfințise apa.

Unul dintr'înșii, mai ager, o prinse imediat și o aduse la mal, unde fu pusă pe o tavă de argint cu nucii și portocale, simbol al belșugului.

Primarul orașului, dl. C. F. Robeseu, ia tava și o prezintă Suveranului.

Ce însemnează unele nume de botez.

Atanase, (muritor, în grecește). *Bonifaciu*, (față bună, în latinește). *Adela*, (față ilustră, în limba germanică). *Zor*, (viața în grecește). *Procopie*, (înaintare, în grecește). *Eugenie*, (de neam, în grecește). *Alecu*, (ajutător, în grecește). *Margareta*, (piatră prețioasă, în grecește). *Madelena*, (mărețată, în limba ebraică). *Ana*, (grație, în limba ebraică). *Maria*, (care atîță, în limba ebraică). *Sofia*, (înțelepciune, știință, în grecește). *Stefan*, (incoronat, în grecește). *Suzana*, (crin, floare strălucitoare, în limba ebraică). *Clara*, (ilustră, în latinește). *Bartolomeu*, (fiu care oprește apele, în limba ebraică).

NOUȚĂȚI

Esți din temniță. Dintre Boceșii întemnițați au fost puși în libertate domni: Nicol. Loga, Nicol. Bordan și Mateiu Jiga, esți din temnița din Lugosiu, precum și domni Carol Jian și Octavin Maniu esți din temnița din Bocea. La 22 Ianuarie n. vor fi puși în libertate domni Adrian Diaconovici, Dumitru Căzan și Constantin Părăian.

Un Român brav. Sub titlul acesta „*Revista Orăștiei*” publică o corespondență din *Mureș-Oșorheiu*, în care se vestesc, că dl Simeon Danda, comptabil la „Detunatar” și inspector de mine, a fost osândit pentru „lesa Maiestate” la 6 luni temniță ordonată făcându-și pedeapsa în prinsoarea din *Mureș-Oșorheiu*.

Dl *Danda* încă în anul 1894 a ținut o vorbire națională într'un birt din Abrud, detinându-meschinăriile lui *Ovâry* și *Păzmândy*

ca de turbat, — sunt în stare să te omor.

Bătrâna Brăndescu învineți.

Nu mă mișc d'aci, — urmă dînsul, până ce nu pleci d-fa, și eu am să te însoțesc. Avem de vorbit amândoi. Te rog, — sfârși el, cu tonul schimbat, ca să măi dreagă lucrul.

Efectul însă de mai nainte nu putea fi înlăturat: bătrâni îi era frică de destrăbălul, ale căruia brutalități le gustase.

Atunci intră domnișoara Elian și rămase o clipă surprinsă de chipul bătrâni Păreți într'o convorbire aprinsă, zise domnișoara apropiindu-se.

Aprinsă nu, dragă Emilio, răspuse Gefescu, doamna mă roagă însă s'o însoțesc până acasă . . .

— Si fiind-că ești cavaler foarte „gentil”, nu ai refuzat, de sigur, zise Emilia, zimbănd.

După câteva momente Emilia rugă pe Costel, cum știu logodnicele să roage, să se ducă până în piața operii să ia bilet pentru aceea seară la „*Lohengrin*” . . .

Cu biletul odată trebuia buchet de flori trebuia o mică ghirlandă pentru pept; înșură de „remiza” luată cu ora, care să aducă pe Emilia și pe mamă-sa acasă . . .

(Va urma). *Rădulescu-Niger*.

și vorbind într-alte despre o cuvântare a lui Kossuth Ferencz, în care acesta atăcase chiar pe Majestatea Sa. Vorbirea sa, dlul Danda 'și-a terminat-o cu cuvintele: „Trăiască Majestatea Sa Imperatul”. Și pentru aceasta a fost osândit fără drept de apel, în proces de — lesa Majestate...

Dl Danda s'a purtat românește; proto-coalele de cercetare și toate actele dresate ungurește, le-a refuzat să le iscălească; chiar și în temniță a refuzat să iscălească o foaie de primire a unei sentințe până-ce numele Simon nu s'a cores în *Simon*.

Se serie, că în temniță e torturat mereu fiind-că nu vorbește cu pandurii — ungurește...

Puterea gendarmilor maghiari.

Nu este aproape zi, în care să nu se întâmple abuzuri comise de gendarmi maghiari, mai ales în ținuturi locuite de Români, și cât de des auzim și ziarele înregistrează știri, despre atrocitățile acestor paznici ai „ordinei” publice; câte versări de sânge, adeseori din motive de nimic!... La mijloc e ura de rasă și mai virtos îndemnul primit dela autorități administrative sub a căror comandă stau în astfel de cazuri; dar putere li-se dă, putere mare, aproape fără responsabilitate și prin lege. Drept ilustrare a celor ce am spus, iată un singur punct din § 11 al regulamentului lor de serviciu.

Gendarmul se poate folosi de armă contra ori-și-cui: (punct 3) care i-se opune îndrumărilor lui admonietoare, cu gândul de a-l împedea în serviciu“.

Va să zică dacă nu ascultă de îndrumarea ce îți dă domnul gendarm, cu gândul de a-l împedea în „munca” sa — și gândul Dumnealui îți-l știe! — are dreptul să te împuste... Adevăr că ai tei sunt în drept să faci arătare, în urma căreia se face cercetare și gendarmul poate fi distins ori pedepsit pentru folosirea armei. Și puține cazuri de pedepsire, mai multe de distincție s'au auzit, căci folosirea armei, după regulamentul amintit, trebuie să se întâmple adeseori pentru „onoarea armei”, a feyver becsilétére...

Nu ve mirați deci de cazuri ca la Mehadica și Anina...

Cei doi amici. Antidinasticul „Adevărul” și alte foi opoziționiste publică cu și fără conținut textul telegramelor de felicitare, ce s'au schimbat cu ocaziunea Anului nou, între părintele Ghenadie Petrescu, fostul Mitropolit Primat al României și între Mitropolitul Miron dela Sibiu. Părintele Ghenadie se roagă lui Dumnezeu pentru viața Mitropolitului Miron, scumpă fiilor sei credincioși. Mitropolitul Miron, îmbrățosând cu iubire frățescă pe Părintele Ghenadie, dorește ca Dumnezeu să-i dăruiască și conserve pacea și mângăierea sufletească ca recompensă pentru cele suferite. Aceste publicațiuni au tendința a prezenta pe Mitropolitul Românilor ortodoxi de peste Carpați în opozițiune cu guvernul României și pe partea dlui N. Fleva și a opoziției.

Stire literară. A apărut de sub tipar: „Schite umoristice” de Enea Hodoș. Tipografia diecesană, Caransebeș. Editura autorului. Volumul e de un exterior elegant, tipărit pe 182 pagini, cuprinde 10 bucăți de scrieri umoristice foarte interesante. Pretul 1 fl. Recomandăm această carte tuturor amicilor nostri.

Explorator român „Eva Nouă” din Iași, serie: Dl naturalist Emil Racoviță, care va participa la expediția științifică belgiană la polul sudic s'a reîntors la Iași spre a-și vedea familia. Distinsul nostru compatriot, după-ce și-a făcut serviciul militar în Iași

a stat mai mult timp în străinătate spre a se pune în contact cu colegii săi din expediție și a completa preparativele călătoriei, care va avea o durată de 2 ani de zile. Expedițiunea va pleca din Anvers în luna Maiu. Dl și d-na Gh. Racoviță, părinții tinărului naturalist, au intenția de a-l conduce până la Anvers.“

Condannarea unui trădător de patrie.

Tribunalul militar francez a condamnat Sâmbătă în 23 Ianuarie pe fostul căpitan în armata franceză, Guillo, care după ce a vândut mai multe scrisori secrete și planuri militare s'a refugiat încă în a. 1889 în Elveția și mai târziu în Belgia. Fiind prins și transportat în Franța, a fost judecat la 5 ani temniță și 3 mii franci amendă.

Ciuma. În ședința dela 23 c. corpul profesoral al facultății de medicină din Viena a hotărât să trimită la Bombay mai mulți doctori cari să studieze acolo ciuma. Misiunea aceasta va fi condusă de bacteriologul Dr. Albrecht, de Dr. Ortner și Ghon.

Liturgia Sfântului Ioan Crisostom este titlul unei colecțiuni de cântări bisericești. aranjate pe note, pentru corul școlărilor, de d. N. Stef, învățator în Arad.

O recomandăm cu căldură în deosebi învățătorilor cari conduc coruri bisericești.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe anul 1897 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare

În Monarchie:

Pe un an	fl. 10
Pe 1/2 an	5
Pe 1/4 an	2,50
Pe o lună	1

Pentru România și străinătate:

Pe un an	franci 40
----------	-----------

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 1 fl. 50 cr. pe an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus popular de 4 pagini.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul popular dela numărul de Dumineca.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

Loc deschis.

Suntem rugați a publica următoarele:

Onorată Redacțiune!

Aflu că e în interesul societății să spun și eu câteva cuvinte despre regretabilele neînțelegeri ivite în sinul societății „Petru Maior“.

Și după-ce de ospitalitatea și bunăvoința celorlalte stimulate ziare românești s'a usat destul în afacerea aceasta, mă adresez d-voastră cu rugarea să binevoiți a da loc în coloanele prețuitului d-voastră ziar, următorului:

CUVÎNT DE ÎNCHIDERE.

Cu „Retractațiunea” d-lui R. Cupariu s'a terminat o nenorocită discuțiune; cred însă că e datoria mea să fac unele constatări și să spun cuvântul de încheiere

Faptul, motivele și modul abdicării d-lui R. Cupariu din postul de președinte al societății „Petru Maior”, — lucruri nu tocmai rare și neobișnuite și la alte societăți, — s'a pus la discuțiune pe cale ziaristică în urma stăruințelor neobosite a le d-lui Dr. E. Daian, directorul „Tribunei“.

„Acest cas, care se putea întocmi de mult” era mai bine să un fi fost provocat.

În sinul societății e de mult pace și armonie; nu a fost însă între membrii societății și „Tribuna”, sau mai bine zis directorul ei.

Repetitelor rugări în modul cel mai obiectiv și cuvințios posibil, ce am adresat parte „onoratei redacțiuni” a „Tribunei”, parte „domnului director” al ei, de a publica știri despre societate „cu cea mai mare rezervă” ca „să nu ne vedem puși în neplăcuta alternativă, ca sau să desmînțim categoric și oficios vre-o foaie românească, etc”, și să ne ofere „și mai departe sprîjinul și bunăvoința de până acum”, — nu s'a dat ascultare, ci s'au publicat calomniile la adresa societății, stilisate precum se vede de cineva din redacțiune. Asemenea nu am fost ascultat când după aparițiunea acelei corespondențe am rugat pe domnul director al „Tribunei” să desmînțască acele știri prin frasa, că redacțiunea „a fost indusă în eroare de corespondent”, după-ce cu câteva zile mai înainte îl informasem despre modul, cum s'au petrecut lucrurile.

Cu toată aversiunea și disgustul, ce am simțit și simțesc pentru această afacere, voi dovedi la cas de lipsă ori-cui, că am cercat tot posibilul spre a evita această „neplăcere“.

Atâta insistință pentru a aduce înaintea publicului o astfel de chestiune dovedeste cel puțin o rară lipsă de tact, a le cărei consecințe am fost și suntem hotărâți să nu le purtăm noi, cu atât mai mult că scirile jural referitor la societate din acea dență sunt false și tendințioase dela până la sfârșit.

sta reiesă și din întragă discuțiune și din „retractațiune“.

Câte ceva din ținuta d-lui Dr. E. Dăianu în afacerea aceasta am spus și discutat într-o „epistolă deschisă” adresată d-sale, și pe care o am trimis onoratei redacțiuni a „Gazetei Transilvaniei” spre publicare. Nu s'a publicat însă; poate că e și mai bine pentru d-l director al „Tribunei“.

Că ce l-a făcut să provoace această discuțiune publicând astfel de lucruri, despre cari a putut ști din scrisorile mele că nu sunt adevărate, nu înțeleg.

Încă nimenea nu și-a permis până astăzi să dea lecții unei tinerimi, și atâta grandomanie, închipuire și cutezanță, câtă-i trebuie cuiva pentru a face așa ceva, nu presupun nici la d-l Dr. E. Dăianu.

De cumva a lovit în societate numai ea prin ea să lovească într'un membru al ei, — că ce socoteli vor avea de regulat între sine, dînșii vor ști — a subordonat unei pațimi interese mai înalte, și aceasta e regretabil.

De una asigur pe ori-cine: că ori-ce atacuri îndreptate în contra societății vor găsi pe membrii ei la postul lor.

Termin aceste rânduri, cu cari nu mi-a fost intențiunea să provoc o nouă discuțiune, rugând pe d-l Dr. E. Dăianu, directorul „Tribunei”, ca de altădată să fie cu mai multă considerare la timpul și onoarea altora și-i adresez în public rugarea, pe care prin scrisori să vede că înzădar i-am adresato, ca știri despre societatea noastră să le publice numai „cu cea mai mare rezervă“.

Aceasta în interesul d-sale.

Budapesta, 16 Ianuarie 1897.

Nicolae Puican,
președintele societății universitare
„Petru Major“

Știri economice

Tergurile din săptămâna viitoare La 12 c. vor fi terguri în Miheș, la 13 în Aiud, Ciuc Cosmaș, Crișul săsesc (3 zile înainte, terg de vite), Ghialacuta, Huedin, Roșinău, Săn-Benedic; la 15 în Bateș, Ibașfalău; la 16 în Hodoș, Micăsasa și Zam la 19 în Sas-Sebiș; în 20 c. Arghihat, Canișa-mare, Eted și Prejmer.

ULTIME ȘTIRI

Budapesta, 24 Ianuarie. În cercuri bine informate se asigură, că baronului Bánffy nici la ultima negociare nu i-ă succes să ajungă la o înțelegere cu guvernul austriac în ceea ce privește cota. Bánffy a oferit 34³/₄, guvernul austriac însă nu vrea să lase nimic din 35.

Viena, 25 Ianuarie. Primirea în audiență mai lungă a contelui Khuen-Hédervary, Ban al Croației, în discuțiile politice d'aici a produs oare-care senzație. Se crede cu siguranță că M. Sa Monarchul a luat del Banul informațiuni în ceea-ce privește mișcarea populară din Fiume.

Fiume, 25 Ian. Meetingul de protestare contra reformelor guvernului a fost imposant. S'au rostit discursuri energice și s'a votat o moțiune de protestare.

Știrea că contele Batony va fi numit guvernator al orașului nu află aici crezământ. Fostul guvern pierdut mult din simpatii în atitudinea sale din urmă când s'a arătat dispus să primească reformele guvernului.

Madrid, 25 Ianuarie. S'au serie că în Manilia că insurgenții au comandat 30.000 de puști unei case belgiene din Hong-Kong. După o depeșă din Havana, generalul Weyler a ordonat șefilor zonelor să distrugă în termen de 3 zile toate plantațiunile și toate locuințele provinciei Havana, spre a înflămânzi pe răsvrătitori.

Iubileul Hurban-Vajansky.

Acum sunt patru zile, de când s'au paticul și nămfântul lupilor slovaci. Svetozar Hurban-Vajansky a implinit al 50-lea an al vieții sale. Viața noastră slovaci au serbat cu mare solemnitate acest iubileu.

Iubilantul a primit cu acest prilej din toate părțile adrese de felicitare.

Orașele locuite de slovaci nici nu au lipsit dela serbare. Îndeosebi la serbătorit pe iubilant tinerii slavi dela universitatea din Budapesta, Agram, Viena și Praga.

Îi trimitem și noi căldurile noastre felicitări.

Cestiunea naționalităților.

Ziarele din București s'au știrea, că la Paris se va ține în curând în cartierul latin, un nou meeting al celor trei naționalități: Români, Slovaci și Sârbi, în scopul de a testa contra regimului maghiar.

Redactor responsabil: Iona Pussu Șirliacu

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medicină s'au dovedit ca o apă medicinală prea efecace și plăcută mai ales: la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.

BORVIZ DE PRIMUL RANG

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sighișdara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Szegesvary és társai
Beva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de adreptul dela administrațiunea subsemnata.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA“:

2— [2]

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1,000.000. Circulația anuală fl. 15,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interes fără privire la termenul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comanedei.

2— [3]

Direcțiunea institutului.**„MINERVA“**

INSTITUT TIPOGRAFIC SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Cea mai ieftină tipografie!

Tipografia „Minerva“ din Orăștie, strada Berăriei Nr. 10, mărindu-și asortimentul, își oferă on. public serviciile sale pentru ori-ce fel de tipărire.

Fiind pusă în plăcuta pozițiune de a dispune de 6 mașini, și anume: 2 prese accelerate, mari, 2 prese de mână, mici, și 2 mașini: una de perforat și una de tălat, precum și de 112 soiuri de litere de cele mai moderne, cu mai bine de 200 clișeuri și felurite alte obiecte tehnice, -- garantează pentru efectuare promptă, corectă și frumoasă, cu prețuri foarte ieftine!

„MINERVA“ primește mai departe să efectuească tipărituri de cărți și broșuri de ori-ce mărime, pe lângă invoeli de plată foarte ușoare, în rate dacă e de lipsă.

➤ Pentru Băneli tipărește Bilanțuri, Acții, Libele de depuneri, Cărți, Documente de Cassă și tot felul de tipărituri.

➤ Pentru înfățișare plăcută, atrăgătoare, se garantează. ➤

Direcțiunea Institutului Tipografic

„MINERVA“.

4— [1]